

‘Ontwikkelaars hebben het instrument in handen om de groene leefomgeving vorm te geven’

Wie zorgt er voor groen in de leefomgeving, nu de overheid minder reguleert? Een schot voor open doel voor gebiedsontwikkelaars: gebruik de (aangetoonde) meerwaarde van het groen en creëer gezonde leefomgevingen, betoogt hoogleraar Agnes van den Berg.

→ ‘Het bewijs voor de positieve effecten van een groene leefomgeving op de gezondheid van mensen stapelt zich op. Minder huisartsenbezoek, minder vroegtijdige sterfte. Onderzoeken die dit aantonen zijn ruim voorhanden. Ook het geluksgevoel is sterker te midden van groen en blauw. Zowel de micro-omgeving (tuin, vijver, gras) als de grotere natuur op afstand (park, zee, bos) hebben dat effect op mensen.

Aan de andere kant biedt de overheid steeds meer ruimte voor het economiseren van onze leefomgeving. Buiten de beschermde Natura 2000-gebieden is de natuur in feite vogelvrij. In gebiedsvisies en omgevingsplannen wordt vaak het belang van groen en blauw beleden, maar van bovenaf is er weinig gereguleerd. Het idee dat het vanzelf goedkomt als je de zorg voor de leefomgeving in de samenleving neerlegt, is doorgeslagen. Het betekent in ieder geval een wezenlijke verschuiving van de verantwoordelijkheid.

Het zijn de gebiedsontwikkelaars – samen met participerende burgers – die nu de handschoenen krijgen toegeworpen. Maar marktpartijen moeten geld verdienen. Natuur is bij commerciële bedrijven nog vaak synoniem aan kostenpost, terwijl je met groen en blauw, naast positieve gezondheidseffecten, ook andere bewezen voordelen kunt bereiken, zoals waterretentie en klimaatbeheersing.

Er zijn marktpartijen die het nut van groen in de leefomgeving inzien, dit gegeven inbedden in hun bedrijfsvoering en groene investeringen kunnen omzetten in een verdienmodel. En er zijn ontwerpers die in een beperkte ruimte met weinig middelen veel kunnen bereiken. Maar feit is dat we afhankelijk zijn van de welwillendheid van gebiedsontwikkelaars om de groene leefomgeving vorm te geven. Zij hebben het instrument in handen om de gezondheid van de bevolking te bevorderen. Dat is een enorme verantwoordelijkheid, want in feite moeten zij de keuze maken of ze het de moeite waard vinden te investeren in de gezondheid van bewoners.’